

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
16.10.2017.- 20.10.2017.

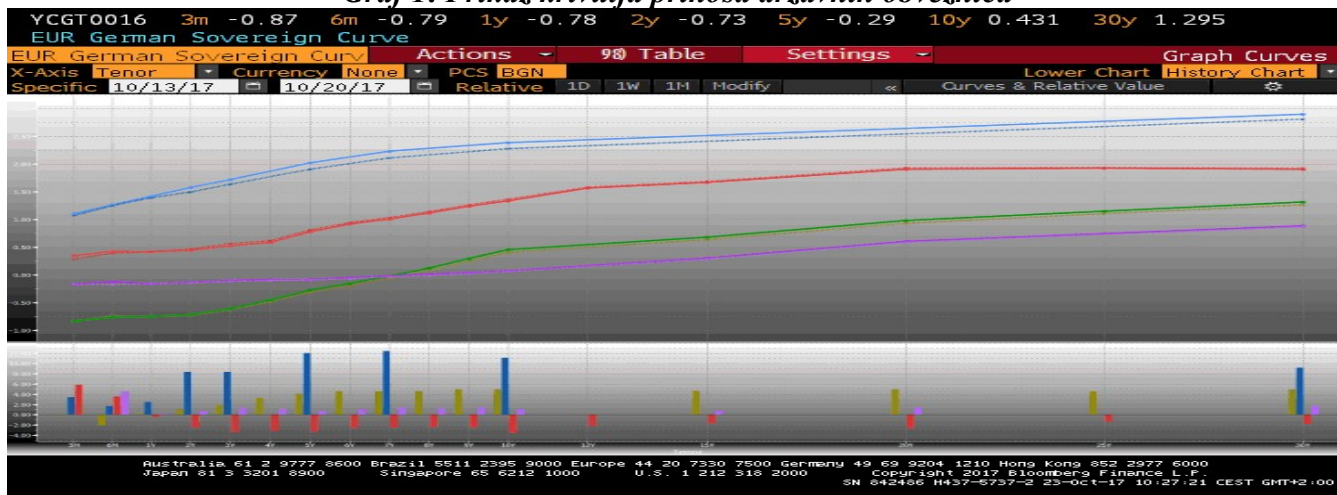
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan						
	13.10.17	-	20.10.17	13.10.17	-	20.10.17	13.10.17	-	20.10.17	13.10.17	-	20.10.17				
2 godine	-0,73	-	-0,72	↗	1,49	-	1,58	↗	0,47	-	0,44	↘	-0,14	-	-0,13	↗
5 godina	-0,31	-	-0,27	↗	1,90	-	2,02	↗	0,81	-	0,77	↘	-0,09	-	-0,08	↗
10 godina	0,40	-	0,45	↗	2,27	-	2,38	↗	1,37	-	1,33	↘	0,06	-	0,08	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	13.10.17	-	20.10.17	
3 mjeseca	-0,744	-	-0,797	↘
6 mjeseci	-0,745	-	-0,765	↘
1 godina	-0,727	-	-0,724	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 20.10.2017. godine (pune linije) i 13.10.2017. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Pad prinosa obveznica eurozone nastavljen je i početkom protekle sedmice, pod uticajem nastavka reakcije tržišta na špekulacije da su članovi UV ECB uglavnom saglasni što se tiče produženja roka trajanja aktuelnog programa kvantitativnih olakšica sa smanjenim obimom kupovina. Posljednje izjave zvaničnika ECB-a uglavnom ukazuju na spremnost ove institucije da na sjednici koja se održava 26. oktobra najavi promjene navedenog programa koji ističe krajem tekuće godine. Početkom protekle sedmice pad prinosa zabilježile su i španske obveznice, iako je i dalje bila prisutna neizvjesnost oko razvoja situacije vezano za proglašenje nezavisnosti Katalonije. Prvobitni rok, koji je centralna Vlada u Madridu odredila za odustajanje Katalonije od ideje nezavisnosti, je produžen do četvrtka, a kako isti nije ispoštovan, krajem protekle sedmice Vlada Španije je zatražila od Senata da odobri raspuštanje Vlade Katalonije, što je naišlo na negodovanje od strane predsjednika ove regije Puigdemonta, koji je najavio da ovaj plan Madrida neće prihvatiti, te da će nastaviti „da se bori“. Prinos desetogodišnjih španskih obveznica je na sedmičnom nivou povećan za 5 baznih poena. Prinosi sigurnijih obveznica eurozone su, takođe, zabilježili rast do kraja sedmice, prilikom čega je prinos njemačkih petogodišnjih obveznica

povećan za 4, a prinos desetogodišnjih obveznica za 5 baznih poena na sedmičnom nivou. Izuzetak ovakvom kretanju su bile italijanske obveznice, čiji su prinosi petogodišnjih obveznica smanjeni za 7,5 baznih poena, a desetogodišnjih obveznica za 4 bazna poena.

Ustavni sud Njemačke je odbacio zahtjev da Deutsche Bundesbank prestane učestvovati u programu kvantitativnih olakšica ECB-a. Ipak, odluka o tužbi, koja u pitanje dovodi legalnost samog programa kupovina obveznica, još uvijek nije donesena.

Njemačka je emitovala obveznice s rokom dospijeaća od 30 godina po prinosu od 1,22%, što je za 5 baznih poena manje u odnosu na prethodnu aukciju koja je održana prije mjesec dana. Francuska je emitovala obveznice s rokom dospijeaća od 3,5 godine (-0,39%), 5,5 godina (-0,07%) i 7 godina (0,18%). Španija je emitovala trogodišnje (0,043%), sedmogodišnje (1,124%), desetogodišnje (1,627%), kao i tridesetogodišnje (2,874%) obveznice.

Francuska je emitovala tromjesečne (-0,701%), šestomjesečne (-0,637%) i jednogodišnje (-0,597%), a Holandija šestomjesečne (-0,71%) trezorske zapise. Portugal je po rekordno niskom prinosu (-0,389%) emitovao tromjesečne trezorske zapise, te jednogodišnje (-0,325%) trezorske zapise.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni
					period
1.	Trgovinski bilans – EZ (u milijardama EUR)	AUG	20,2	21,6	17,9
2.	Tekući račun – EZ (u milijardama EUR)	AUG	-	33,3	31,5
3.	Indeks građevinskog sektora – EZ (G/G)	AUG	-	1,6%	2,8%
4.	Stopa inflacije – EZ	SEP	1,5%	1,5%	1,5%
5.	Stopa inflacije – Austrija	SEP	-	2,4%	2,1%
6.	Proizvođačke cijene – Njemačka (G/G)	SEP	2,9%	3,1%	2,6%
7.	ZEW indeks povjerenja investitora – Njemačka	OKT	20,0	17,6	17,0
8.	Stopa nezaposlenosti – Holandija	SEP	4,6%	4,7%	4,7%

SAD

Prinosi američkih obveznica su tokom protekle sedmice zabilježili značajan rast za 9 do 12 baznih poena u odnosu na prethodnu. Prinosi dvogodišnjih obveznica se i dalje nalaze na najvišem nivou od 2008. godine, dok prinosi petogodišnjih obveznica osciliraju oko najvišeg nivoa od 2011. godine. Rast prinosa američkih obveznica bio je podstaknut objavljivanjem informacija da je američki Senat odobrio rezoluciju prema kojoj za usvajanje reformi fiskalnog sistema SAD neće biti potrebna podrška Demokrata u Kongresu SAD, što će vjerovatno imati uticaja na mnogo brži tempo njihovog usvajanja. Pored toga, američki dionički indeksi Dow Jones (23.328,63 poena) i S&P 500 (2.575,21 poena) su tokom trgovanja u petak zabilježili rast na rekordno visoke nivoe. Tokom protekle sedmice objavljen je „Beige Book“, redovni izvještaj Fed-a o stanju u domaćoj privredi u proteklih šest nedelja, prema kojem je privreda SAD u tom periodu zabilježila rast, koji je bio praćen veoma blagim rastom stope inflacije. U ovom izvještaju je navedno i to da pojedine kompanije očekuju da će pooštrenje uslova na tržištu rada usporiti oporavak koji je uslijedio nakon prirodnih nepogoda koje su početkom proteklog mjeseca pogodile pojedine dijelove SAD.

Pažnja investitora je i tokom protekle sedmice bila usmjerena na špekulacije o tome ko će biti naredni predsjednik Federalnih rezervi, a prema informacijama objavljenim na Bloombergu, aktuelni član Fedovog Odbora guvernera Powell i ekonomista John Taylor trenutno imaju najveće šanse da budu imenovani na tu funkciju.

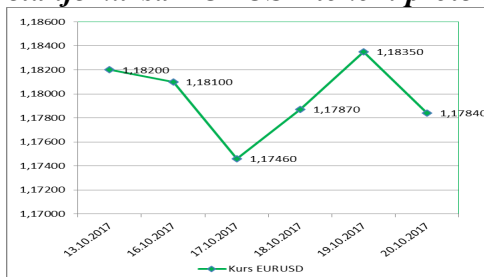
Tabela 4.: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni
					period
1.	Indeks započelih kuća (M/M)	SEP	-0,4%	-4,7%	-0,2%
2.	Indeks građevinskih dozvola (M/M)	SEP	-2,1%	-4,5%	3,4%
3.	Indeks cijena uvezenih roba i usluga (G/G)	SEP	2,6%	2,7%	2,1%
4.	Indeks cijena izvezenih roba i usluga (G/G)	SEP	-	2,9%	2,4%
5.	Indeks vodećih ekonomskih indikatora (M/M)	SEP	0,1%	-0,2%	0,4%

6.	Indeks prerađivačkog sektora Fed iz Njujorka	SEP	20,4	30,2	24,4
7.	Indeks prerađivačkog sektora Fed iz Filadelfija	SEP	22,0	27,9	23,8
8.	Indeks industrijske proizvodnje (M/M)	SEP	0,3%	0,3%	-0,7%
9.	Iskorištenost kapaciteta	SEP	76,2%	76,0%	75,8%
10.	Indeks proizvodnje prerađivačkog sektora	SEP	0,2%	0,1%	-0,2%
11.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	14. OKT	240.000	222.000	244.000

Tokom protekle sedmice USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD smanjen s nivoa od 1,1820 na nivo od 1,1784, što na sedmičnom nivou predstavlja smanjenje od 0,3%.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Njemačka trenutno radi na prijedlogu budućih odnosa EU i Velike Britanije koji uključuje i zahtjeve za „sveobuhvatan sporazum o slobodnoj trgovini“ između ove dvije regije, prema nacrtu dokumenta od 11. oktobra koji je pripremljeno Ministarstvo inostranih poslova u Berlinu. Dokumentom se predlaže šire partnerstvo koje uključuje minimalno segmente inostrane i sigurnosne politike, borbu protiv terorizma, saradnju u oblasti krivičnog pravosuđa, poljoprivredu i ribolov, energiju, transport, istraživanje i digitalizaciju. U nacrtu izvještaja Ministarstva inostranih poslova Njemačke se navodi da dijele želju Velike Britanije da se osigura blisko partnerstvo nakon što Velika Britanija napusti EU.

Podaci o inflaciji su pokazali da je tokom septembra inflacija iznosila 3% godišnje. To je najveći nivo inflacije u posljednjih pet godina i svakako iznad ciljanog nivoa od 2%. Najveći uticaj na rast inflacije imala je deprecijacija GBP nakon Brexita, što se smatra da će biti privremeni efekat po inflaciju. Indeks temeljne inflacije je u septembru iznosio 2,7% godišnje, što je isti nivo iz prethodnog perioda i u skladu s očekivanjima.

Glavni ekonomista BoE Haldane je izjavio da snažan rast zaposlenosti i istovremeno skroman rast plata postavljaju pitanje šta se dešava u ekonomiji, što se svakako odražava i na odluke o monetarnoj politici u zemlji. Haldane je ranije izjavio da smatra da bi u narednim mjesecima moglo doći do povećanja referentne kamatne stope. Investitori očekuju da će prvo povećanje referentne kamatne stope da se desi na sastanku MPC BoE koji se održava 2. novembra.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	OKT	-	1,4%	1,1%
2.	Inflacija (G/G)	SEP	3,0%	3,0%	2,9%
3.	PPI ulazne cijene u proizvodnji (G/G)	SEP	8,2%	8,4%	8,4%
4.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	SEP	3,3%	3,3%	3,4%
5.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	SEP	-	1.700	-200
6.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno)	AUG	4,3%	4,3%	4,3%
7.	Maloprodaja (G/G)	SEP	2,1%	1,2%	2,3%
8.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	SEP	6,5	5,9	4,7

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,88977 na nivo od 0,89312, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,3285 na nivo od 1,3190.

JAPAN

Koalicija na čelu s premijerom Abeom je na izborima održanim tokom vikenda zadržala većinu u Parlamentu, pri čemu je osvojila dvotrećinsku većinu u Donjem domu Parlamenta. Ovakvi rezultati osiguravaju da Abe na premijerskoj poziciji ostane do 2021. godine. Snažna pobjeda omogućava da Abe bez prepreka nastavi s planom usmjeravanja fiskalnih resursa ka podršci obrazovanju i brizi za djecu, uz nastojanje reduciranja budžetskog deficita, što je negativno po državne obveznice Japana. Za BoJ ovo znači više aktivnosti vezano za uticaj na krivu prinosa.

Član MPC BoJ Sakurai je odbacio potrebu za dodatnim monetarnim olakšicama, te izjavio da BoJ ne treba poduzimati nove korake kako bi ubrzala moment dostizanja inflatornog cilja od 2%, kao i da je trenutna politika kontrole krive prinosa dovoljna. Takođe, Sakurai je ponovio da se inflacija nalazi na putu dostizanja inflatornog cilja od 2%. Isto tako, Sakurai je dodao da smatra da povećanje participacije na tržištu rada, kao i naponi kompanija da povećaju produktivnost smanjuju pritiske na plate i zarade u kratkom roku. U svakom slučaju, ovakvi trendovi imaju pozitivan uticaj na cijene u dugom roku, jer podstiču ekonomski rast, zaključio je Sakurai, te dodao da BoJ ne treba mijenjati inflatorni cilj od 2%.

Guverner BoJ Kuroda je upozorio da investitori mogu da se nose s geopolitičkim rizicima koji bi mogli povući turbulencije na finansijskim tržištima i da ometaju širi globalni ekonomski oporavak. Kuroda je izjavio da globalni ekonomski oporavak postaje sveobuhvatniji s rastućim trgovinskim i fabričkim outputom, povećanjem kapitalne i lične potrošnje, ali, prema njegovom mišljenju, kreatori monetarne politike moraju imati na umu faktore koji mogu da imaju negativan uticaj na ekonomska očekivanja, poput pada produktivnosti, slabe inflacije u mnogim naprednim ekonomijama, kao i geopolitički rizici. Što se tiče Japana, Kuroda je izjavio da je inflacija i dalje slaba, uprkos umjerenoj ekonomskoj ekspanziji, što znači da će BoJ zadržati masivne monetarne stimulanse još neko vrijeme. Prema njegovom mišljenju dostizanje inflatornog cilja od 2% je još uvijek daleko, te će BoJ nastaviti s agresivnim monetarnim olakšicama kako bi se dostigao postavljeni cilj.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

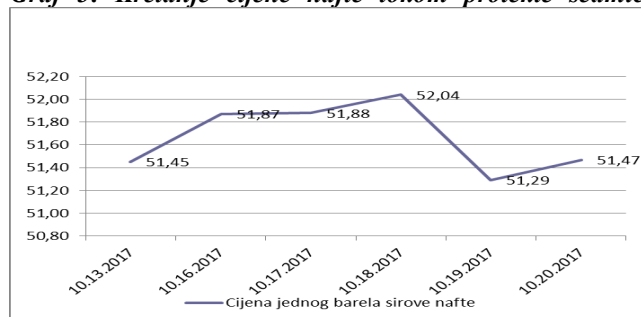
Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Industrijska proizvodnja (G/G) F	AUG	-	5,3%	5,4%
2.	Iskorištenost kapaciteta (M/M)	AUG	-	3,3%	-1,8%
3.	Trgovinski bilans (u mlrd JPY)	SEP	556,8	670,2	112,6
4.	Izvoz (G/G)	SEP	15,0%	14,1%	18,1%
5.	Uvoz (G/G)	SEP	14,7%	12,0%	15,2%
6.	Indeks ukupne industrijske aktivnosti (M/M)	AUG	0,2%	0,1%-0,1%	

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast s 132,21 na nivo od 133,77. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast s nivoa od 111,82 na nivo od 113,52.

NAFTA I ZLATO

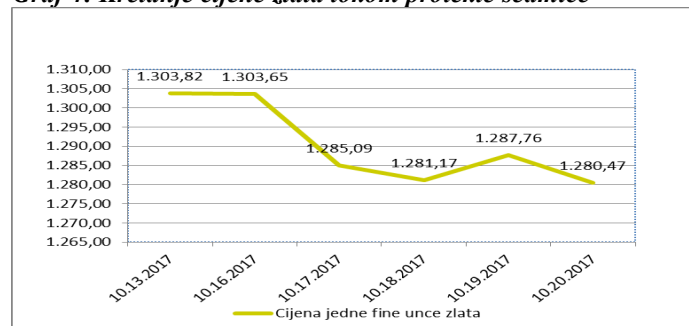
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 51,45 USD (43,53 EUR). Početkom protekle sedmice cijena nafte je bilježila rast podstaknut jačanjem političkih tenzija u Iraku, kao i novim tenzijama u odnosima SAD i Irana. Polovinom protekle sedmice objavljen je podatak da su američke zalihe sirove nafte u drugoj sedmici oktobra smanjene za 5,7 miliona barela, dok su u istom periodu značajno povećane zalihe naftnih derivata, prvi put od augusta tekuće godine. Pored toga, tokom protekle sedmice objavljena je informacija da bi sporazum o smanjenom obimu proizvodnje nafte između zemalja članica OPEC-a i drugih zemalja proizvođača nafte mogao biti produžen do kraja 2018. godine. Cijena jednog barela sirove nafte je tokom trgovanja u petak povećana, te je iznosila 51,47 USD (43,68 EUR). Iako je cijena nafte na zatvaranju tržišta u petak samo blago povećana u odnosu na cijenu zabilježenu na otvaranju, njen nivo je najviši u posljednjih skoro mjesec dana.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.303,82 USD (1.103,06 EUR). Tokom trgovanja u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata nije bilježila značajne promjene, ali je tokom trgovanja u utorak značajno smanjena. Uticaj na ovakvo smanjenje cijene zlata imao je značajan rast tražnje za rizičnijom finansijskom aktivom, kao i objavljivanje informacija da su zvaničnici londonske berze zlata zabrinuti za to kako će nova regulativa finansijskih tržišta u EU (MIFID II) i Brexit uticati na obim trgovanja zlatom na ovoj berzi. Tokom augusta obim trgovanja zlatom na londonskoj berzi je iznosio 18,5 miliona unci, što je za 12% manje u odnosu na jun tekuće godine. Istovremeno, zabilježen je značajan rast obima trgovanja na njujorškoj berzi zlata tokom trećeg kvartala za 25% u odnosu na prethodni kvartal. Tokom trgovanja u petak cijena zlata je smanjena pod uticajem aprecijacije USD u odnosu na valute trgovinskih partnera, te je na zatvaranju tržišta iznosila 1.280,47 USD (1.086,62 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.